

# Monasticæ conuersationis.

111

judicio totidem testibus indubitanter ac firmissime creditur, qua temeritate, quae animi pertinacia tam innumerabilis quis audebit contradicere testimoniis? Prudenter itaque & fortiter concilcanda est & sponda omnis curiositas humanae intelligentie sub iugo fidei: ne plus sapere velit quam oporteat: sed ad sobrietatem. Sufficiet cunctis potest pro ratione fidei: quod patres veteres, & doctores sancti qui tanquam lumina in Ecclesiæ firmamento fulgebant, de fidei veritate cederunt, & intellexerunt: que operibus confirmauerunt. Summè etenim imperitia argumentum est velle discutere vel reprobare quod illi tantis rationibus definierunt. Humiliter igitur & fideliter singuli credere debent, quod universalis Christi conatur Ecclesia. Solent etiam angelii Satana ex divina dispensatione seruorum Dei mentes in tantam obdurationem, & cordis insensibilitatem deducere: vt cœlum illis esse aneum, & omnipotentis Dei aures ad exaudiendum obturata videantur. Adeo namque tanto radio interdum afficiuntur, vt monasterium angustissimum & intolerabilis eis carcer appareat: palmodiæ suauitas laboriovalde sentiat, orationis tranquillitatem tanquam flagellum maximum arbitrentur: atque omne spirituale exercitium veluti ingentem obhorteant cruciatum. Non legere, non meditari, non vivere sub disciplina monasterij, non operi manuum vacare liberi: sed cuncta, quæ spiritui prodebet posse, odibilia tunc iudicantur. Sicque agitati, & acidæ tabe perfusi sunt: vt de sua perfeuerantur trepidi, & de propria salute diffidant. Hæc autem si du perfeueraret tentatio: vix de milibus vñus sufficeret valerer. Proinde diuina pietas pro subleuanda hominis fragilitate manum suam dignatur apponere. Nam mox ut suum videturum deficientem, & tentationi contentientem illustratione sua & quadam spirituali dulcedine omnem disolutum cordis duritium, & reporem quo vndique vallata fuerat ipsius mens: in torem pia deuotionis convertit. Tunc resoluta interioris hominis glacie suauiter fluent imberes lacrymarum: tunc pacato mentis domicilio, atque fugatis spiritualibus tenebris in omni opere, in omni loco Dei in corde resonant laudes, & gratiarum actiones. Eo etenim beato tempore, remigio alarum amoris cor suscitatur in Deum: illique copulatur iucundissimo caritatis vinculo. Ipso autem perdurante cordis iubilo nec praterita memorantur mala, nec futura formidantur. Contra vero hanc cordis insensibilitatem optimum, & salubre remedium est, consueta deuotionum & virtutum exercitia infatigabiliter custodiare: neque ab illis actu deficere & desiderio, immo etiæ potius augere. Studeat qui tentatur de Dei bonitate resumere spem libique ipsi dicat: Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me. Spera in Deo quoniam adhuc confitebor illi. Nam si bona de manu domini suscepimus: mala autem quare non sustineamus? Patientia namque, & animi fortitudine viator efficietur, quisquis in hoc positus fuerit confitetur. Cōsueverunt quoque maligni spiritus hanc aduersus Dei strenuos bellatores tentandi exercere artem: Quum enim conspexerint eorum mentes ex omni parte prudentias, & disciplina vigore munatas illico in omnem se conuertunt immanitatem, & nullo intentando seruato ordine cunctorum viotorum igni- tas immittunt cordi sagittas: vt fatigatus animus ex crebra suggestionum reluctatione vi quadam ipsorum trahatur ad delectationis consensum. Nam laboriolum est in tam sayo certamine inflexiblem seruare mentem. In nullo autem terreatur, qui habrum diuerſarum cogitationum temptationibus impugnantur, quin potius resumentes vires cum medullari cordis letitia & mentis constantia reluctentur, & vincant: clamant: & ingeminent voce & affectu Iesus mellifluum & sanctum nomē. Est enim aëris potestabilis terror maximus, & intolerabile flagellū: ad cuius invocationem tanquam ab igne resiliunt. Leuent nihilominus ad cœlum cor, diuinum flagitantes auxilium: & mox spiritualibus fugatis inimicis celeste in se sentient adiutorium. Tunc in quodam mentis deducet tripudium pro adepta victoria Deo, laudes decantabunt: & dicent. Cantemus domino: gloriose enim honorificatus es: equum & ascensem deiecit in mare, &c. Hac namque experientia cruditi, hoc spirituali roborati praedium, in omni dampnum infestatione & preflura ad dominum clamēti quum tribulantur, & liberabuntur. Ad hoc seruum suum tentatum per Prophetam dominus horatur: psal. 49. quum dicit. Inuoca me in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me. Re etenim vera magnam de propria salute debent conceperे spem, qui huic modi diuerſi temptationibus agitantur. Niſi enim iporum conuersatio Deo acceptabilis, & inimicis est etiæ onerosa: nequaquam tanta illorum cor aggrederentur importunitate, atque conarentur euertere mentis domiciliū à stabilitate sancti propoſiti, quod arripuerunt. Dei autem clementia cunctam immunitorum spirituum fraudem in suorum militare facit profectum seruorum. Ex his quippe temptationibus qui amoris Christi & perfectionis feruente desiderio, maximam sumunt occasionum tantarum fieri possessorum virtutum, quantorum impugnantur suggestionibus viotorum. Vnde quum superbia cogitationibus tentantur, ne in ipsum corruant vitium, humiliani- tur. Quum de iracundia pulsantur, ne succumbant: patientia virtutem fortiter feruant. Quum de gula alliciuntur, ne voluptatibus habenas laxent, temperantia iugos substerunt se. Quum de inuidia virutur, ne fratrem suum odio habeant: caritatis viscera inducere conantur. Quum de habendi cupiditate infestantur, ne ultra necessitatem temporalium cura agrauet, quandoque etiā necessaria subtrahunt, quum carnis delectationibus accenduntur: ne ferui officiatur luxuria, corpus non ceſtant edomare ieiunis, vigilis, & laboribus, vt pudici fiant. Quum vero acidæ virtus premuntur, ne tempus ociole consumant, ad orationem, vel opus manuum se conuertunt. Miror itaque diuinę dispensationis ordine fit, vt quot fulciunt in se tentamenta viotorum, tot inueniant instrumenta virtutum. Et quod illis preparatur ad casum, hoc vertatur ad triumphum. Habent etiam ipsi nequam spiritus hoc proprium, quod non uniformiter omnes tentant. Oberuanæ autem loca congrua, tempora aptiora, & singulorum naturas: vt ad suum quos tentant, trahant consensum. Callida etenim arte vnicuique permittente Deo secundum proprium gradum tendunt ad decipiendum laqueos. Incipientes namque, & nouiter introductos impugnat de difficultate spiritualis bellum, de austерitate vita, de aspe-